

Sygn. akt III UK 61/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 r. oddalił apelację wnioskodawcy J.W. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 13 sierpnia 2013 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 9 sierpnia 2012 r. odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania mu wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ponieważ nie można uznać, że w okresie od 29 lutego 1978 r. do 30 września 1990 r. pracując jako mechanik samochodowy w P. wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A dziale XIV,

poz. 14 i 16, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), tj. pracę przy naprawach pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych oraz prac w kanałach remontowych przy naprawach pojazdów mechanicznych lub szynowych. Jak prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji, wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie „praca w kanale i naprawa gaźników nie była wyłączną pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze”, ponieważ poza nimi „wnioskodawca wykonywał też inne naprawy, również poza kanałem remontowym”. Sąd Apelacyjny wskazał, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Nie jest więc dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie następujących przepisów: 1/ art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i § 2 ust.1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że jego praca w spornym okresie nie może być uznana za pracę w szczególnych warunkach uprawniającą do wcześniejszej emerytury dlatego, że „przez ułamkową część dobowego wymiaru czasu pracy skarżący wykonywał te same prace poza kanałem remontowym”, 2/ art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności mających wpływ na treść orzeczenia, co znalazło odzwierciedlenie w jego błędnym i niepełnym uzasadnieniu, 3/ art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wykazania, czy praca skarżącego mogła być uznana za pracę w warunkach szczególnych.

Jako okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano:

a) występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania: „czy dla spełnienia warunków z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. ubezpieczony winien być przez pełny dobowy wymiar czasu pracy narażony na bezpośrednie działanie czynników szkodliwych a wykonywanie choćby przez minimalny czas jakichkolwiek innych czynności niezwiązanych z bezpośrednim zagrożeniem na to działanie wyklucza możliwość spełnienia warunków określonych w tych przepisach i uznania pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach”, b) ponadto zaskarżone orzeczenie stoi w sprzeczności z obowiązującym prawem, co potwierdza dotyczące tej samej materii stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z dnia 12 września 2006 r., I UK 59/06, c) istotnie rażące naruszeń przepisów postępowania, skutkujące niezgodnym z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem, które miały wpływ na wynik sprawy.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania skarżącego i zaliczenie mu spornego okresu do stażu pracy w warunkach szkodliwych a co za tym idzie stwierdzenie, że skarżący nabył prawo do wcześniejszej emerytury, albowiem spełnił wszystkie przesłanki wymagane prawem, a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania w drugiej instancji w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także kosztów procesu związanych z wniesieniem skargi kasacyjnej, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie jej do rozpoznania. Powołany w skardze procesowy zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. usuwa się spod rozeznania kasacyjnego z uwagi na treść art. 398³ § 3 k.p.c., który stanowi, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Z

kolei zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie miał wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. Zarzut naruszenia tego przepisu, który powinien być zresztą powiązany z art. 391 § 1 k.p.c., może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji całkowicie uniemożliwia weryfikację toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., I PKN 615/00, OSNAPiUS nr 15, poz. 352; z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, LEX nr 590229). Natomiast zarzut naruszenia wskazanego w podstawie skargi art. 382 k.p.c. okazał się nietrafny. Zarzut naruszenia tego przepisu, który ma naturę „ogólnej dyrektywy, wyrażającej istotę postępowania apelacyjnego”, w zasadzie nie stanowi samodzielnej podstawy kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r., II CSK 357/11, LEX nr 1133804). Powołanie w podstawie skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c. bywa usprawiedliwione tylko wtedy, gdyby skarżący wykazał, że sąd drugiej instancji bezpodstawnie nie uzupełnił postępowania dowodowego albo pominął zebrany materiał dowodowy pod warunkiem, że takie uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tyle że potencjalny kasacyjny osąd takiej podstawy skargi kasacyjnej wymagałby postawienia zarzutu pogwałcenia dyspozycji art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 278 i nast. w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., czego w skardze kasacyjnej zabrakło (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1999 r., II CKN 100/98, OSNC 1999 nr 9, poz. 146). Natomiast ocena dowodów niezgodna z oczekiwaniami strony nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., II UK 98/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 20).

Z braku adekwatnych proceduralnych zarzutów kasacyjnych, które mogłyby podważyć miarodajne dla Sądu Najwyższego ustalenia faktyczne stanowiące podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), w postępowaniu kasacyjnym wiążące były ustalenia zaskarżonego wyroku, że w spornym okresie skarżący „naprawiał podwozia, nadwozia, zawieszania, silniki samochodów dostawczych i ciężarowych. Wykonywał mechanikę elektrykę i spawanie. Pracę

wykonywał w kanale i na zewnątrz”. Takie ustalenia wykluczały uznanie, że skarżący cały czas pracował w kanale, skoro poza kanałami remontowymi wykonywał także inne wymienione wyżej istotne naprawy samochodów, które nie były integralnie, immanentnie ani nawet funkcjonalnie powiązane ze szkodliwym zatrudnieniem w kanałach remontowych, o których stanowi poz. 16 działu XIV wykazu A do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., ani nie polegały w całości na naprawach pomp wtryskowych, wtryskiwaczy lub gaźników do silników spalinowych, o którym mowa w poz. 14 tego działu i wykazu do powołanego rozporządzenia.

Brak skutecznego podważenia w postępowaniu kasacyjnym miarodajnych ustaleń faktycznych Sądu odwoławczego, wykluczał wyjaśnianie sformułowanego przez skarżącego zagadnienia prawnego, które w istocie nie było zagadnieniem prawnym, lecz *de facto* zagadnieniem faktycznym, a ponadto na gruncie wiążących ustaleń faktycznych nie miałoby żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., musi mieć charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw, a jednocześnie, chodzi o taki problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.